

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Redzik

SSN Maria Szczepanec

w sprawie z protestu wyborczego I. B.

przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

przy udziale Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji

Wyborczej

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 31 lipca 2020 r.,

1) wyraża opinię, że zarzut nieumieszczenia w spisie wyborców, a tym samym pozbawienia możliwości głosowania w drugiej turze wyborów jest zasadny, lecz naruszenie to nie miało wpływu na wynik wyborów;

2) w pozostałej części pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

17 lipca 2020 r. do Sądu Najwyższego wpłynął, nadany 16 lipca 2020 r., sporządzony przez wyborcę I.B. protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP dokonanemu 12 lipca 2020 r.

W proteście podniesiono zarzut naruszeń przepisów wyborczych, spowodowanych tym, że:

a) jeden kandydat (A.D.) był wspierany przez media publiczne i członków

aktualnego rządu,

b) na skutek organizacji głosowania Wnosząca protest została pozbawiona prawa do głosowania w II turze wyborów (poprzez skreślenie jej nazwiska ze spisu wyborców).

Na poparcie podniesionych zarzutów Wnosząca protest wskazała, że podczas pobytu w sanatorium w I. w okresie I tury wyborów świadomie zrezygnowała z udziału w głosowaniu i nie wystąpiła o zaświadczenie o prawie do głosowania w miejscu swojego zamieszkania (G.), następnie w trakcie II tury udała się do lokalu obwodowej komisji wyborczej właściwej dla miejsca swojego zamieszkania i wtedy okazało się, że jej nazwisko nie figuruje w spisie wyborców. Wnosząca protest wskazuje, że podczas pobytu w I. nie została poinformowana, że jest tam uwzględniona na liście wyborców.

Wobec podniesionych zarzutów stanowisko przedstawił Prokurator Generalny oraz na wezwanie Sądu Najwyższego, Okręgowa Komisja Wyborcza w B. oraz Okręgowa Komisja Wyborcza w G.. Obie Komisje zgodnie wskazały na obowiązek powiadomienia wyborców przebywających w sanatorium o:

a) utworzeniu odrębnego obwodu głosowania nr [...] przeznaczonego dla wyborców przebywających w sanatorium w I.,

b) skreśleniu tych wyborców ze spisów wyborców właściwych dla ich miejsca stałego zamieszkania,

c) konieczności pobrania zaświadczenia o prawie do głosowania w II turze wyborów w sytuacji gdyby zamierzali oni głosować w innym obwodzie.

Przy czym OKW w B. w swoim stanowisku wskazała również, że mimo podjętych przez Urząd Miasta w I. działań informacyjnych, Urząd ten nie posiada wiedzy, czy Wnosząca protest otrzymała informację o umieszczeniu jej nazwiska w spisie wyborców odrębnego obwodu głosowania nr [...] w I., a co za tym idzie o konieczności pobrania przez nią zaświadczenia o prawie do głosowania w sytuacji gdyby zamierzała głosować w innym obwodzie głosowania (np. w G.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta

RP na zasadach określonych w ustawie. Zasady i tryb przeprowadzania wyborów na Prezydenta RP oraz warunki ich ważności zostały określone w Kodeksie wyborczym (dalej: k.wyb.) w przepisach ogólnych art. 82 i art. 83 k.wyb. oraz w przepisach szczególnych określonych w art. 321-324 k.wyb. Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb. protest przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP może być wniesiony wyłącznie z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów, lub 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Na podstawie art. 321 § 1 i 3 k.wyb. w zw. z art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U. 2020, poz. 979) protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 3 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą (dalej: PKW), a wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których je opiera. Treść zarzutów nie może być jednak dowolna, ale powinna spełniać kryteria wymienione w przepisie art. 82 § 1 k.wyb. Osoba wnosząca protest jest ponadto zobowiązana do wykazania wpływu wystąpienia naruszeń na wynik wyborów. Przedmiotem protestu wyborczego jest bowiem ważność wyboru określonej osoby, a podstawę zakwestionowania tej ważności stanowią czyny przestępcze i delikty wyborcze rzutujące na przebieg głosowania i ustalanie jego wyników lub ustalanie wyników samych wyborów poparte konkretnymi dowodami o których wiadomo wnoszącemu protest.

Sąd Najwyższy uznaje za dostatecznie uprawdopodobnione zdarzenie wskazywane w proteście. Wnosząca protest nie została poinformowana o umieszczeniu jej nazwiska w spisie wyborców w I. i konsekwencjach, jakie ta zmiana wywołuje, co należy do obowiązków dyrektora podmiotu leczniczego (§ 6 ust. 5 rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie spisu wyborców, Dz.U. z 2015 r. poz. 5 ze zm.). Stan taki został

potwierdzony przez informację zawartą w opinii Okręgowej Komisji Wyborczej w B. Sąd Najwyższy uznając zasadność protestu wziął także pod uwagę to, że umieszczenie nazwiska Wnoszącej protest nastąpiło z mocy prawa oraz to, że w sytuacji gdy korzystającymi z usług sanatoriów są osoby starsze (tak jak Wnosząca protest), standard informacyjny musi być podniesiony.

Zarzut wspierania przez media publiczne i członków aktualnego rządu tylko jednego kandydata nie mieści się z zakresie wyznaczonym przez art. 82 § 1 k.wyb., gdyż dotyczy sposobu prowadzenia kampanii wyborczej. Zarzut oparty wyłącznie na kontestowaniu przebiegu kampanii wyborczej i w jej konsekwencji wyników wyborów ogłoszonych przez PKW, bez przedstawienia wymaganych naruszeń i ich dowodów (art. 321 § 3 k.wyb.) nie mieści się w przedmiocie protestu określonym w art. 82 § 1 k.wyb. (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 lipca 2014 r., III SW 35/14, postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2019 r., I NSW 26/19).

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 322 § 1 oraz art. 323 § 1 i 2 k.wyb. Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.